

مذاكرات مجلس شورای ملی	سالانه ۲۰۰ ریال
مذاكرات مجلس	۳۰۰
آگهی ها	۶۰۰
مذاكرات مجلسین و آگهی ها	۹۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه فتاویٰ مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مندرج مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۴۱۳۵

۲ شنبه ۲۳ آبان ماه ۱۳۳۴

سال یازدهم

شماره مسلسل ۱۶۷

دوره هجدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۶۷۴

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه

چهاردهم آبان ماه ۱۳۳۴

فهرست مطالب:

۱- تصویب صورت مجلس

۲) مذاکره در گزارش کمیسیون قوانین دارائی راجع به فروش خالصجات

از ماده ۴

۳) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - بختم جلسه

مجلس بیست دقیقه پیش از ظهر برپاست آقای اردلان (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

نایب رئیس - صورت غائبین جلسه

پیش قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه آقایان: امیدسالار - ارباب - خاکسار - عمیدی نوری - محمد ذوالفقاری - امامی خوئی - عاملی - گدیور - صراف زاده - لاری - مصطفی ذوالفقاری اورنگ - سلطاننراد - بختیار - احمد فرامرزی - دازاب - بوربور - نقابت - امیر تیمور کلالی - سنندجی

غائبین بی اجازه آقایان: اریه - سعیدی - یار - افشار - سالار بهزادی - شقیعی - قوامی - استندیاری - مهندس شاهرخشاهی - دیر آمدگان و زوردر فنگان با اجازه آقایان: قنات آبادی - اخوان - دکتر مشیر فاطمی - مهندس قبادظفر - نثار اسلامی - دکتر سعید حکمت - دکتر حمزوی تیمورتاش - صادق یوشهری - کیگاسوی - خزیمه علم - حائری زاده - میر اشرفی

دکتر پیرنیا - سلطانی - تجدد - رضایی دولت شاهی

نایب رئیس - آقای دولت شاهی در صورت مجلس نظری دارید؟

دولت شاهی - بنده را جزء زود رفتگان بی اجازه نوشته اند در صورتی که بی اجازه نبوده است

نایب رئیس - با اجازه نوشته شده است - آقای قنات آبادی در صورت مجلس نظری دارید (قنات آبادی - بلی) خواهش

میکنم راجع به صورت مجلس بفرمائید قنات آبادی - متأسفانه مقام ریاست

در چند جلسه قبل اعلام فرمودند تا لایحه مربوط به خالصجات در دستور است نطق قبل از دستور نباشد و اکثریت مجلس هم تأیید کرد و البته تصمیم تأیید نظر اکثریت مورد احترام همه هست و احترام هم میگذاریم (صحیح است) اما یک مطالبی هست که ضرورت دارد گفتنش و زمان

میگذرد من درجرائد خواندم که چند قانون

که در دوره گذشته در مجلس شورای ملی تصویب شده و بتدریج موقوفه هم رسیده (میر اشرفی - و مجلس سنا هم وجود نداشته بتدریج هم رسیده و اجراء شده است) (بکنفر از نامندگن - بسیار خلاف قانون است) و بسیار هم خلاف قانون بوده و دولت اگر این عمل را پس بگیرد از طرف مجلس مورد اعتراض واقع خواهد شد و شخص من هم دولت را استیضاح خواهم کرد (احسن است)

نایب رئیس - آقای سلطاننراد بختیار

سلطاننراد بختیار - بنده میخواستم عرض کنم که باید نطقهای قبل از دستور باشد و این موضوع را مقام ریاست موافقت فرمائید که اجرا بشود چون مدتی است که اجرا نمیشود و نطق قبل از دستور مورد لزوم است

عبدالصاحب صفائی - يك کارهای بی رویه ای از طرف دولت میشود باید اینها گفته بشود

نایب رئیس - بنده بنظر مجلس شورای ملی است * اظهاری جناب آقای رئیس فرمودند و آقایان هم تأیید فرمودید

بهبهائی - این حق نمایندگان است نطق قبل از دستور باید بشود

نایب رئیس - آقای صدرزاده بفرمائید

صدرزاده - در صورت جلسه قبل در بیانات بنده يك مختصر اصلاحاتی لازم است بشود تصحیح میکنم و مبدع بنده نویسی خواهش میکنم اصلاح شود

نایب رئیس - اصلاح می شود آقای شوشتری در صورت مجلس بفرمائید

شوشتری - عرض میکنم خود جناب عالی که از هر کس سابقه تان بیشتر است تصدیق بفرمائید که حفظ حقوق نمایندگان محترم در بعضی مواقع بقدری ضروری می شود که

قوتی میشود آرزوی اتفاق رأی دادیم که قانون خالصجات مطرح شود و باتفاق هم امروز عرض میکنم که باید موضوع سوالات و نطق قبل از دستور امروز منظور بشود (صحیح است)

نایب رئیس - اجازه بفرمائید عرض کنم که اتفاقاً پیشترها این که آقایان نمایندگان بتوانند قبل از دستور و بعد از دستور در مجلس شورای ملی نسبت با امور اساسی صحبت بکنند این افتخار را بنده دارم که در دوره پنجم بنده این پیشنهاد را کردم و مجلس شورای ملی هم چون روز مشکلی بود تأیید کرد بنا بر این این حق مسلم نمایندگان محترم است منتهی موارد فوری که پیش

میآید میتوانند از حق خودشان صرف نظر نکنند و حالاً هم بنده برای مجلس شورای ملی است (نمایندگان - رأی) آقایانی که موافق هستند نطق قبل از دستور در جلسه بعد باشد بفرمائید (اکثر برخاستند)

تصویب شد (عبدالصاحب صفائی - آنهایی که بلند نشدند یا شان درد میکرد) بسیار خوب در جلسه بعد نطق قبل از دستور خواهد بود * در صورت مجلس نظری نیست (اظهاری نشد) صورت مجلس جلسه قبل تصویب شد

۳- مذاکره در گزارش کمیسیون دارائی راجع به فروش خالصجات از ماده ۴

نایب رئیس - وارد دستور میشویم

در جلسه قبل آقای مخبر کمیسیون تقاضا کردند که ماد چهارم حذف شود منتهی آقای وزیر کشاورزی تبصره آن را لازم میدانند و این تبصره بجای ماده چهار است * که قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

این مذاکرات مشروح یکصد و شصت و هفتمین جلسه از دوره هجدهم قانونگذاری

اداره تدوین و تحریر صورت مجلس

وزارت کشاورزی میتواند در هر موردی که لازم بداند نسبت بافرایز خالصجات مشاع اقدام کند و دادگاههای دادگستری مکلفند دعوی افراز خالصجات مشاع را خارج از نوبت رسیدگی نمایند.

رئیس - آقای صدرزاده شما در ماده چهار مخالف اسم نوشته‌اید باین تبصره که بجای ماده چهار است مخالف اسم

صدرزاده - بنده موافق با این پیشنهاد هستم.

نایب رئیس - آقای مخبر فرمودند.

مشایخی (مخبر) - عرض کنم ماده چهار قانون پنجمی که در مسیون تنظیم شده بود منظور این بود خالصجات کشاورزی که در مسیون تقسیم شده بود در مزارع دولتی و حق شفعه در مزارع این املاک مشاع و اگر مالک مشاع نتوانست بر اساس مزایده فرمونه بشود در مضمون ماده چهار این بود اما پیشنهادی که در ماده ۳ شده اجازه املا از این برده است در ماده ۳ تصویب رسیده است که شفعه خالصجات املا از این به آن تقسیم پس از افراز این کشاورزان تقسیم بشود بنا بر این با تصویب ماده ۳ در هر موردی برای بقیه بقایا ماده چهار باید تصویب شده که مشاع بجا است و در مورد ماده چهار است مورد توجه رسیدگی در مجلس قرار بدهند.

نایب رئیس - اجازه فرمائید نظر به اینکه مورد تقاضای آقای وزیر کشاورزی است قرائت میشود آنوقت اگر مخالفی باشد آقای شوشتری مقدم هستند (شرح زیر قرائت شد)

ماده چهار - دادگاههای دادگستری مکلفند دعوی افراز خالصجات مشاع را خارج از نوبت رسیدگی نمایند

شوشتری - بنده مخالف هستم.

نایب رئیس - فرمائید.

شوشتری - بسم الله الرحمن الرحیم بنظر من ماده ۳ خوب است مگر در احتیاج و از نظر جناب آقای وزیر کشاورزی هم مورد تقاضا است این است نظر میگوید دادگاههای دادگستری مکلفند دعوی افراز خالصجات مشاع را خارج از نوبت رسیدگی نمایند بنظر بنده از نظر مسیون قسمت باین مباد که دادگاههای مکلف هستند دعوی افراز از نوبت و فروریتر رسیدگی میکنند این قسم را باید منظور بنابر این از این لحاظ تقاضا میکند که با حقیقت اول نسبت به دعوی اخیر مجلس شورای ملی موافقت فرمائید.

نایب رئیس - جناب آقای وزیر کشاورزی مناسب این است که آنجیزی را

بین رعایا که در آمد آجبار سد بحد تصاحب و بعد کثرت عایدی و برداشتی که بکنفر زارع علاقمند بشود و بداند که سابق قره یشک بوده حالا يك تقسیم کلی را دارد فرض کنیم يك قریه ای دارای یا بنده هکتار هزار هکتار هزار و پانصد هکتار زمین باشد و این دو آیش سه آیش دارد نصف این قریه میتواند در تقسیم بندی دوست نفر رعیت را صاحب ده هکتار زمین بکند فرض کردیم مابین صد نفر رعیت با پنجاه نفر رعیت تقسیم بکنند اگر این تقسیم بعنوان اشاعه باشد یا اینکه بیانیی ما این را بصورت مزایده بفروش برسانیم و بالتلیجه مالک سه دانگ دیگر حق اولویت دارد حق شفعه دارد ما نقض غرض کرده ایم (صارمی) این تصویب شده و حل شده است اجازه فرمائید اینجا الان در این تبصره ما میگوییم آنرا مخدوش میکنیم ما تناقض نباید بیادیم بنده میگویم چرا از نوبت خارج اگر بیا شد این افراز بشود شما وضع دادگستری را طوری بکنند که همین قانون شامل حال بنده و جنابعالی هم بشود بنده و جنابعالی بعد از یازده ماه نوبت افراز بماند اما دولت نباید برخلاف اصل خارج از نوبت وقت بگیرد ولی ما یازده ماه عقب افتاده سازمان به نوبت باقیم بنظر بنده قانون را باید طوری بنویسید که در خارج مردم نتوانند که دولت برای خودش يك حق بزرگی قائل است بیانیی نصف آن حق یا يك او را برای رعایا قائل شوید (سلطان مراد بختیار) این هم برای رعایا است برای دولت نیست (اجازه فرمائید عبارت را ضوری فرمائید اصلاح بشود که اگر این افراز میخواهد بشود صورت تقسیم بندی برای رعایا بشود برای افراز رعایا خارج از نوبت رسیدگی بشود نه برای دولت این نقض غرض میشود این را برای رعایا بکنارید که برای رعایا خارج از نوبت رسیدگی بشود و رعایا خوشوقت بشوند و مردم بفهمند که مجلس شورای ملی تمام نکات و جزئیات حقوق مردم توجه دارد از این جهت بنده مخالفم

نایب رئیس - آقای مشایخی مخبر فرمائید

مخبر (مشایخی) - جناب آقای شوشتری با اساس این موضوع کمال موافقت را دارند و مقصودشان این است که معاکم دادگستری اصولاً در تمام کارها سریع بکنند فرقی هم بین حقوق افراد و دولت باشد و تمام دعوی با سرعت در معاکم رسیدگی بشود و قضاوت فصل خصومت و دعوی بشود این کمال مطلوب ماست و امیدواریم که دادگستری ما طوری توسعه پیدا کند و دادگاهها بمقدار کافی باشد و قضاات ما سریعتر و زودتر حقی را رسیدگی بکنند

ولی در این مورد بخصوص طرز عمل و اجرا پنجمی که مورد توجه شما واقع شده بنظر بنده با روش عمومی و روه کلی منابرت دارد در يك ملك مشاع هیچيك از شرکاء مشاع منحصر و منفرداً ماده ۶۰ افراز شده است حق مداخله ندارد بصورت ممکن است که ما بیانیی قانونی تصویب بکنیم که مالک را بین کشاورزان تقسیم بکنند و بعد کشاورزان تقاضای افراز بکنند (شوشتری) توضیح دارم بصورت اشاعه بفروشند (روس و روه و ضرورت عمل نسبت به املاک مشاع این است که در هر جزء از ملك مشاع تمام مالکین سهیم هستند اگر بخوایم بنحو اشاعه يك ملك را بین کشاورزان تقسیم بکنیم صحیح نیست زیرا اساس و نحوه تقسیم در این قانون بر این است که يك حصه معین یعنی در مورد اراضی فاراب ۱۰ هکتار و در غیر آبی ۱۵ هکتار تقسیم میشود اگر بنحو اشاعه تقسیم و افراز بکنید بطور کلی با روح این قانون با منطبق تشکیل خرده مالک و با عمران این ملک هیچ وجه منالوجه منطبق نیست مقصود این است که ترتیب افراز این املاک زودتر داده شود که بتوان تقسیم نمود در نظر گرفته شده معاکم دادگستری خارج از نوبت رسیدگی کنند چون این روه هم بوده است که نوبتهای بطور فوق العاده معین میشده است در این تبصره پیش بینی شده است برای اینکه زودتر خالصجات تقسیم بشود و زودتر رعیت صاحب زمین بشود و این دعوی خارج از نوبت رسیدگی بشود و خواهم میکند که جنابعالی هم موافقت کنید

نایب رئیس - يك مخالف صحبت کرده است موافق باید صحبت کنید آقای بزرگ ابراهیمی فرمائید.

بزرگ ابراهیمی - اول يك تذکری دارم و معذرت میخواهم اگر خارج از موضوع عرض میکنم.

نایب رئیس - خواهش میکنم خارج از موضوع صحبت نفرمائید

بزرگ ابراهیمی - بسیار خوب ایشان بکنند انشاء الله آقای شوشتری مثل بنده مالک نیستند تا بفهمند مالک یعنی چه مالک برای ملک همسایه هزار جور حقه بازی میکنند (موسوی) جنابعالی نسبت به هم خودتان اعتراف میکنید بنده خودم را گفتم شماره فرقی هم بین حقوق افراد و دولت باشد فرسخ طول و شش فرسخ عرض هستم خودم عرض میکنم (قنات آبادی) ممکن است دو کیلومترش را به بنده صلح بکنند (بزرگ نایب رئیس)

نایب رئیس - بین الان تبصره صحبت نفرمائید (موسوی) چون فرمودند عرض میکنم بعضی

از مالکین) **بزرگ ابراهیمی** - من عرض کرده ام اگر دولت آمد افراز کرد تسریع در معاکم میشود و بحسب این قانون خالصجات زودتر تقسیم میشود اما اگر گفته بود ۶۰ تا رعیت باین مالک هم چوار بیایند افراز بکنند شش سال طول میکشد و من با همین حرف طرف (موسوی) در حقیقت دولت خودش کارش را انجام داده خودش افراز بکند بزاع بنده بقبیده بنده هم سریعتر بیشتر است هم با اصل قانون تطبیق میکنند هم موضوع مشاع تعیین شده است اما اگر بخواهند بدهند بدست رعیت در آورد با مالکین دیگر ملک ضایع شود دستانهای سال طول خواهد کشید هر قدر هم سرعت در آن بشود این است که بنده معتقدم که هم منظور تصویب بشود که دولت خودش برود افراز بکند و بعد بدست زارع این نظر بنده است (موسوی) این نظر من صحیح است آنچه که گفتم راجع به خودم بود.

نایب رئیس - در این ماده پیشنهادی آقای مخبر که بجای ماده چهار شد دیگر کسی اجازه نخواسته است پیشنهادات قرائت میشود.

پیشنهاد آقای صارمی (شرح قرائت شد) **مقام محترم** ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد می نماید ماده ۴ قانون فروش خالصجات بشرح زیر اصلاح گردد.

ماده ۴ - وزارت کشاورزی مکلف است در افراز خالصجات مشاع سه اعطاء و بترتیب مقرر در ماده ۳ عمل نماید دادگاههای دادگستری مکلفند دعوی افراز خالصجات مشاع را بطور فوق العاده و خارج از نوبت رسیدگی نمایند

نایب رئیس - آقای صارمی (شوشتری) این عین قانون است (صدرزاده) اصلاحاتی در آن شده است.

صارمی - این پیشنهادی است که در تأیید ماده ۳ مصوبه خود آقایان داده شده است باین معنی که گفتم املاک مشاع خالصه پس از افراز تقسیم بشود و فروخته شود چون این ماده چهار که در اینجا ذکر شده بود معارض ماده ۳ مصوب بود بنده خواستم رفع این تعارض بشود و ضمناً هم وزارت کشاورزی موظف میشود که زودتر افراز و تقسیم کند و معاکم هم خارج از نوبت باین موضوع رسیدگی میکنند و اقدام میکنند که نظر آنها را اصلی انجام بگیرد بنابر این گمان میکنم توضیح زیادی لازم نباشد که حضور آقایان عرض بکنم و پیشنهاد عین ماده ۳ است با يك تفاوت که تسریع در جریان رسیدگی و افراز میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

نایب رئیس - جناب آقای وزیر کشاورزی موافقت میکنید (مخبر) موافقت میکنم با این موافقت میکنم موافقت میکنم (مخبر) موافقت میکنم با این اعلام رأی میکنم آقایان که موافق هستند باین پیشنهاد که بجای ماده چهارم پیشنهاد فرمائید **چند نفر از نمایندگان** - قاضی مستور بفرمائید پیشنهاد فرمائید **نایب رئیس** - سپهر خوب قرائت می شود.

(مخبر شرح سابق خوانده شد)

نایب رئیس - آقایان که موافق هستند باین پیشنهاد که بجای ماده چهارم پیشنهاد فرمائید (اغلب برخاستند) **تصویب شد** می شود.

نایب رئیس - پیشنهادات قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد می کنم تبصره بنده چهار لایحه فروش خالصجات بطریق زیر افزودند.

تبصره ماده ۴ - خالصجات اراضی و مزروعی اعم از اینکه شش دانگ آن متعلق بدولت بوده و در دولت پنجم مشاع سهیم باشد پس از ارزیابی و افراز فقط رعایا و کشاورزان بر طبق مقررات این قانون با قسط بیست ساله فروخته میشود البته حق تقمه برای رعایا و کشاورزان مقیم محل محفوظ خواهد بود

سلطان مراد بختیار - دارا - موسوی دکتر بیرایا - عبدالحامید بختیار و یکده اعضای دیگر

نایب رئیس - این پیشنهاد شما تأیید شده است.

بختیار - اگر تأیید شده است بنده پس میگیرم.

نایب رئیس - پیشنهاد دیگر قرائت می شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد می کنم تبصره زیر بنده ۴ فروش خالصجات اضافه شود.

در صورتیکه بنگاه خالصجات بر طبق احکام قطعی مراجع قانونی مکلف بدانند املاک خالصه بعنوان عوض باشخاص گردد فقط از املاک موضوع ماده ۴ و همچنین مستغلات و اراضی غیر مزروعی که بشود چون این ماده چهار که در اینجا ذکر شده بود معارض ماده ۳ مصوب بود بنده خواهم میکند که جنابعالی هم موافقت کنید

نایب رئیس - بنده موافقت میکنم باین پیشنهاد (مخبر) بنده موافقت میکنم

نایب رئیس - جناب آقای وزیر کشاورزی مناسب این است که آنجیزی را

ورزشگاه پنجهزار متر برای دبیرستان دوهزار متر، هزار و پانصد متر برای حمام ۴۰۰ متر برای درمانگاه هزار متر فیلا در اراضی نزدیک بند نیکبنداری بکنند و تقسیم بکنند که بعد چهار اشکال نشویند. قبلاً پیشنهاد کرده بودم که دولت موظف است از همین پولها بسازد ولی جناب آقای رئیس فرمودند که چون پیشنهاد خرج است حق نداری این راهم خصوصی عرض میکنم این را هم باید ساخت داد دست زارع چون خودش نمیتواند که بسازد (سلطاننادر اختیار - ندارد که بسازد) ندارد که بسازد ولی چون پیشنهاد خرج بود فرمودند که قلم بکش و بنده هم قلم میکنم ولی عقیده خودم اینست که اگر آقایان موافقت میفرمایند دولت را موظف کنند که این پیشنهاد خرج را خودش بدهد که اینها را بسازند برای دهات صدخانوار و قملابان پیشنهاد بنده خواهش میکنم موافقت فرمایند که برای وسائل آسایش تا اندازه ای فراهم شود.

نایب رئیس - آقای مخبر

مخبر (مشایخی) - جناب آقای بزرگ ابراهیمی توجه فرمایند در تبصره ماده ۳ میگوید: در شهرها و قصبای و دهات از زمین های خالصه دولتی واقع در داخل آبادیها یا متصل با آبادیهای فوق الذکر میزان احتیاج تشخیص وزارت فرهنگ و وزارت بهداری برای تأسیس مدارس و بیمارستان مجاز وزارت فرهنگ و وزارت بهداری و اگذار شود و در تقاطعی که خالصه آب دارد آب کافی در اختیار وزارت فرهنگ و وزارت بهداری نیز گذاشته شود بنابراین مقصود جنابعالی از این تبصره این بود که در هر دهی برای بهداری و مدرسه و حمام و ورزشگاه زمین داشته باشیم این منظور در ماده ۳ کاملاً تأمین شده است یعنی بطور کلی دولت را ملزم کردیم که در تمام دهات برای بهداری مدرسه زمین تخصیص بدهد بنابراین منظور جنابعالی بجماعی تأمین شده است.

بزرگ ابراهیمی - بنده پس گرفتم نایب رئیس - پیشنهاد آقای عمیدی نوری قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد منمالم این تبصره در ماده پنج اضافه شود: تبصره - ایشیه ای که میتوان از آن برای فرهنگ و بهداشت استفاده نمود اختصاص بدبستان و درمانگاه خواهد یافت.

نایب رئیس - آقای عمیدی نوری عمیدلی نوری - در ماده ۵ بنده ای که ملاحظه فرمایند بطور کلی گفته است که ایشیه دولتی در دهات و در قسمت آخرش میگوید مجموعاً و مشاعاً بکلیه

زارعینی که در آن قریه مالک آب و خاک شده اند مجاناً واگذار میشود البته این اساساً فکر بسیار خوبی است و ایشیه مالده است و باید بزارعینی - مایل آن ده هستند داده شود ولی ممکن است در این ایشیه یک دستگاههای بیماب شود که بشود در خودده از آن برای دبستان و درمانگاه استفاده کرد در این صورت این ماده مخافی است با آن یعنی ممکن است همه موافق نباشند که مجموعاً و مشاعاً بزارعین را واگذار شود (دکتر پیریا - استثنا دارد) بستنای آنچه که مورد احتیاج دولت و مؤسسات عام المنفعه است بنده برای اینکه تصریح شده باشد این توضیح را داده که این تبصره اضافه شود تبصره - ایشیه ای که میتوان از آن برای فرهنگ و بهداشت استفاده نمود این را بنده مخصوصاً پیشنهاد کردم چون یکی از اشکالات فرهنگ و بهداشت اینست که وقتی میروند تقاضا میکنند میگویند آقای جاندهید برای اینکه این اشکال رفع شود و جاومحل درمانگاه در دهات باز باشد و یک مشکلی جلوی دهاتی هائیندازند برای بهداشت فرهنگ ایشیه پیشنهاد کرده

مخبر (مشایخی) - بنده با این پیشنهاد موافقم. آقای وزیر هم موافق هستند وزیر کشاورزی - بنده هم موافقم

نایب رئیس - آقای وزیر موافق هستید؟

وزیر کشاورزی - مانعی ندارد نایب رئیس - اعلام رأی میکنیم به پیشنهاد آقای عمیدی نوری گرفته می شود آقایانی که با تبصره پیشنهاد ایشان موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد حالارای میگیریم بماده پنجم و تبصره ای که تصویب شد آقایانی که موافق هستند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ششم قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد) ماده ۷ - عرصه ساختمان های رعیتی تا هر میزان که باشد و عرصه باغچه هائیندازان یک هزار متر مربع بلاعوض بصاحبان و متصرفین آنها مشروط بر این که در همان ده شخصاً ساکن باشند و اگذار و اماراد آن در صورت تصویب (کمیسیون فروش و تقسیم) جزو سهم زمین زراعتی همان دهقان محسوب خواهد شد اعیانی ساختمانهای رعیتی نیز در دهاتی که متعلق بدولت باشد بلاعوض بساختن زمین ساختمانها و اگذار خواهد شد

تبصره ۱ - زارعینی که حاضرند طبق مقررات این قانون اراضی را که بآن ها واگذار میشود بهای آنرا نقداً پرداخت

نمایند بمیزان صدی سی از بهای ارزیابی شده بآنها تخفیف داده خواهد شد ولی اراضی مراکز بخشها و شهرها مشمول مقررات این ماده و تخفیف نخواهد بود تبصره ۲ - کلیه بدهی کشاورزان خالصه بابت مساعده و بهره مالکانه که زارع و ساکن خالصه هستند و همچنین بدهی کشاورزان املاک و اگذاری که به هنگام خالصه بدهکار هستند تا سال ۱۳۲۸ بخشوده بوده وهم چنین از ۲۸ تا آخر ۳۲ بهر یک از زارعین مبلغ پنجهزار ریال تخفیف داده شود

نایب رئیس - آقای شوشتری مخالفید؟ (شوشتری - بله) فرمایند

شوشتری - اصل فکر بسیار خوب است ولی دوسه اشکال دارد یکی در مورد تبصره ۲ یکی در اصل عبارت ماده که حتماً استعدا دارم از جناب آقای وزیر کشاورزی خوب توجه کنند اصلاح بشود جناب آقای دکتر عمید خواهش میکنم این قسمت را توجه فرمایند در اصل قانون راجع به عرصه ساختمانهای رعیتی تا هر میزان که باشد و عرصه باغچه هائیندازان یک هزار متر مربع بلاعوض داده میشود این مال باغچه هابا دواصل لاضرر و لاضرر و الازرع و الازرع منافات دارد هر که ملک دارد میداند در باغهای رعیتی درخت ها مال رعیتی است (احسن) الزرع للزارع و او کان غاصباً توجه بکشید اصل دیگر لاضرر و لاضرر فی الاسلام این هر دو را باید رعایت کرد من عقیده ام اینست موافقت به فرمائید اینرا برداریم و علاوه در عمل باشکال برمی خوریم یک باغی ۱۲۰۰ یا ۱۵۰۰ متر است مال یک رعیتی است که آنجا ملک دارد این ۳۰۰ متر را مجزا کردن ایجاد اختلاف بین رعایا می کند (قنات آبادی - بخودش میفروشند آقا) آنوقت اگر از آن نصاب تجاوز کرد نمی تواند بخرد آقا شما وضع دهات و وضع این بیچاره هارانی دانید این یکی یکی دو تبصره ۲ میفرمائید و هم چنین بدهی کشاورزان املاک و اگذاری که به هنگام خالصه بدهکار هستند تا سال ۱۳۲۸ بخشوده بوده و هم چنین از ۲۸ تا آخر ۳۲ بهر یک از زارعین مبلغ پنجهزار ریال تخفیف داده شود. باز اینجا باشکال برمی خورید چرا تا پنجهزار ریال؟ اگر این بیچاره ها داشتند که میدادند بیچاره و اغماض کنید بهمان دلیلی که الان مجاناً واگذار میکنید عرصه را مجاناً و اعیان را مجاناً واگذار میکنید این بدهی راهم از این فقرا نگیرید اینها ندارند قدرت ندارند، اگر داشتند میدادند این را اغماض فرمائید بنام علیهذا اصل فکر خوب است و اما آن کلمه تا هزار متر را بردارید در هیچ دهی این آقای ابراهیمی چند تاده دارد بنده خورم سالها در آستانه مقدس حضرت رضاشاه الله علیه خدمت میکردم در تمام دهاتی که رفتم یا نصد و چند پارچه ده دارد هیچ جا یک رعیت باغ بیست هزار متری ندارد اما ممکن است استثنا شود ده تا پانزده تا بیست تا سی تا استثنا داشته باشیم این استثنا را بردارید که رعایا بفرمند دولت و مجلس

شورای ملی متوجه آنجاست در تمام جزئیات با کمال دقت رفاه و آسایش آنها را فراهم میکند از اینجهت شما از مطالبات گذشته رعایا بصر فتنظر بکنید.

اینکه مالیات اعیان و رجال نیست مال فقر است مال رعایاست مال این راهم صرف نظر فرمائید. بهمان دلیل که مجال باو میدهید بهمان دلیل صرف نظر فرمائید من این دو اصلاح را دارم و استدعا میکنم که آقایان موافقت فرمایند.

نایب رئیس - آقای سلطاننادر ادبختیار موافقت؟

سلطاننادر ادبختیار - بله قربان موافقم.

نایب رئیس - فرمایند سلطاننادر ادبختیار - جناب آقای

شوشتری تشریف آوردند و با این ماده مخالفت کردند بعقیده بنده برای اینکه این کار زودتر تمام بشود بهترین راهش اینست که خانه های رعایا مال خودشان باشد راجع بهزار متر باغ آنهائی که بیچاره هستند مطمئن باشید که صد متر هم ندارند آنهائی که هزار متر دارند وضع مادیشان بنسبت بهتر است و ضمناً این را هم بدانید که اعیانی که رعایا در آن نشسته اند مال خودشان است فقط میماند یک قطعه زمین از لحاظ مالکیت دولت آنهم اگر دو پست متر باشد ممکن است کسی که هزار متر میخرد آن دو پست متر را هم بخرد و اختلاف تولید نشود که این دو پست متر را به کی میخوانند بدهند ولی اگر بگوئیم که آنچه باغ است مال خودشان باشد ممکن است بیک کسی دو پست جریب برسد چون در دهات ظلم میشود اشخاصی که قدرت داشته اند کدخدا بوده اند و زور داشته اند مثل همه مملکت رفته اند و یک مقدار زیادی بزور گرفته اند حالا اگر این زمین هارا بآنها بدهند بآن بیچاره ها چیزی نمیرسد (قنات آبادی - صحیح است) بنده نظرم اینست که عرض کردم که تا ۱۰۰۰ متر مجانی بدهند و از هزار متر بیشتر را بخردند. (صحیح است)

نایب رئیس - آقای صدرزاده موافقت؟

صدرزاده - بله موافقم. نایب رئیس - آقای قنات آبادی موافقت؟

قنات آبادی - بله موافقم. نایب رئیس - اعلام رأی میکنم و پیشنهادات میماند چون پیشنهادات زیاد است (مکرم - اجازه فرمائید بنده روی اصل این ماده روی متن ماده یک پیشنهادی داده ام) اجازه بدهید باید رأی به کفایت مذاکرات گرفت چون عده کافی نیست جلسه را ختم میکنم جلسه آینده روز سه شنبه دستور هم همین لایحه خواهد بود.

قنات آبادی - نطق قبل از دستور هم هست.

(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - اردلان